

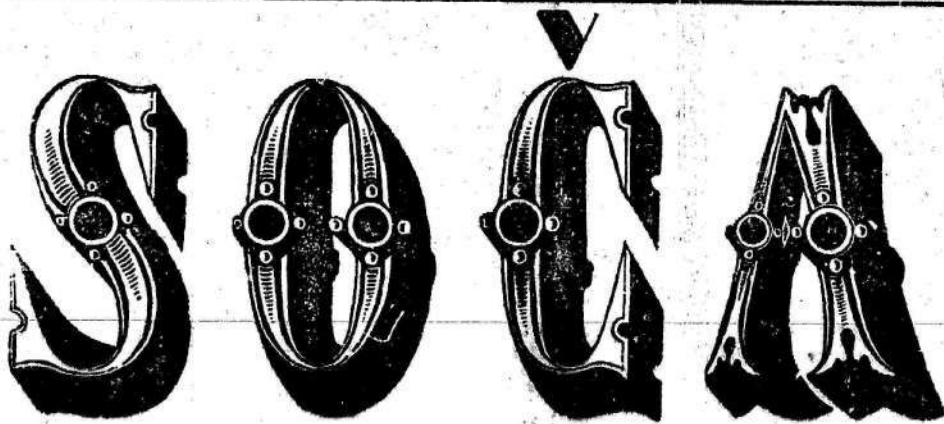
„Soča“ izhaja vsak četvrtak in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četvrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „polanica“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za več črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „troh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolence v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepriljubljenim se naročnina znižuje, ako se oglašajo pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Srčnost - pogumnost.

(Poleg Smiles-a)

Kedor ne vaga, nema blaga.

Narodna slov. prislovica.

„Jaz ne verujem ni v bogove, ni v hudiče, in zanašam se samo na svoje telesne in duševne moči.“ Ta velevažni pa nekristjanski izrek pripisuje se necemu staremu nemškemu vojaku. Izrek starega odličnika nosečega lopato z geslom: „ali najdem sam poti, ali pa si jo napravim“ je tudi izrek one iste železne neodvisnosti, onega istega praktičnega materializma, s katerim se še danes odlikujejo potomci nekdanjih Tevtonov. Nekaj posebno karakterističnega nahaja se v škandinavski mitologiji, ki predstavlja svojega boga oboroženega s kladivom. Značaj človeka ukazuje se že pri malenih rečeh; in z malimi besedami je nek imeniten Francoz opisal lastnost prebivalcev nekega okraja, kjer je hotel njegov prijatelj nakupiti si posestev: „glečaj, kaj delaš (mu reče) ljudje, ki prihajo iz onega okraja v našo pariško kovaško šolo, niso ni delavni, ni vztrpljivi; prave srčnosti niso in ti ne bi nikedar dobival primernih obrestij od svojih glavnih.“ To je globoka in ostra opazka, ki prav jasno dokazuje, da je srčnost pojedinega človeka to, kar daje moči državi in kar daje vrednosti istim tlor, ktera človek obdeluje. Resnična je torej francoska prislovica: „toliko velja človek, toliko velja zemlja“.

Gojenje tega svojstva je od največje vrednosti, kajti stanovitnost v sklepah in odlokih združena s plemenitim ponosom, je podloga velikosti vsacega pravega značaja. Srčnost usposobi človeka, da si odpre življenja pot na svetu in da se dvigne na najvišje stopinje človeškega društva. Srčnost je močnejša od veleuma, in lahko trdimo, da je srčnost prava osrednja moč in jakost v človeškem značaju, ali na kratko rečeno, ona je človek sam. Srčnost nagiba človeka k vsacemu dejanju in podeljuje mu moči za vsako početje. Pravo zaupanje naslanja se na srčnost; in to je zaupanje, ki razširja v življenji prijeten duh. Meju ostanki Battle Abbey-a nahaja se čelada s tem le napisom: „Zaupanje je moja moč.“ To je geslo, ktere ga bi se morali vsi držati. „Gorje malodušnim!“ pravi Sirahov sin, in zares nij ga tacega zaklada na svetu, kateri bi se mogel primerjati krepkemu in neustrašljivemu srcu. Če prav človek v vseh svojih naporih ne zmaga, vendar le si on lahko tolaži vest s

tem, da je storil vse, kar je znal in kar je mogel storiti.

V navadnem vsakdanjem življenju nij nič tako lepega in tako tolažljivega, kakor je gledati paziti in motriti, kako se človek upira žalostim s potrpežljivostjo, kako on slavno zmaga sam sebe se silo in jakostjo svojega značaja in kako s pogumom pospešuje svojo življenja pot in sicer tudi takrat, ko mu od trdega potovanja noge krvave in ko mu od upornega truda peša moč udov telesnih.

Mične brezceljne želje in požude oslabe mladenč, ako se iste hitro ne oživore. Ne sme se čakati, kakor nekteri, da pride Blücher*), ampak treba je meju tem delati, bojevati se, in stanovitven ostati, kakor Wellington. Kedar se osnuje dober sklep, mora se ga hitro izvršiti in ne sme se izvršenja ni odkladati ni z njim oklevati. Kedor je pri vsakej zadevi (kar Lah pravi), tako v zadregi „come il puls nella stopa“, — (kakor bolha v predivu) ta je „fuč“. V marsikakem stanu mora človek ves bor in ves trud z veseljem prenašati in ob enem pomisliti, da je to neobhodno potreben življenja red. Za to tudi pravi imeniten Hugo Miller, da edina šola, ktere se je, kakor gre, izučil, je bila: „šola sveta, ktere je težavno delovanje ostri sicer, ampak plemeniti učitelj“. Človek ki popušča od svoje delavnosti, človek, ki pod vsako prazno pretvezo zanemara delovanje svoje, hiti v pogubo. Človek mora se lotiti vsacega početja tako, kakor da je slučajno prišlo, kakor da je to početje moralo priti in ako se vsacega početja tako loti, je tudi naglo in pogumno izvrši.

Marljivo skrbno in dolgo delati se človek sčasoma razmerno tako lahko privadi, kakor vsake druge navade, in slavni Fowell Buxton pripisoval je velike uspehe, ktere je v življenji svojem imel, le navadi, da se je svojjo dušjo posvetil delu, ktere ga se je lotil.

Prava, ozbiljna želja zadostuje več kratov, da se, kar je mogoče, tudi uresniči, kajti naše želje nejsjo čisto nič drugega nego pokazateljice reči, ktere zamoremo dognati. Nasproti temu je malodušnikom in omahovalcem vse nemogoče in sicer posebn za to, ker se jim vse tako dozdeva. Pripoveduje se o necem franceskem mlademu oficirji, da je po svojem okraji okoli hodil govoreči: „hočem biti francezki maršal in velik vojvoda!“ in umrl je zares kakor francezki maršal.

*) Znano bode, da je Blücher s prihodom svojim odločil zmago pri Waterloo. — Pričakovaje Blücherja, niso zaveznički hoteli spustiti se v boj in od tod izvira ta prislovica.

Walher, spisatelj „Originalov“, je imel tako zaupanje v moči svoje volje, da je enkrat, tako pravi sam, sklenol, da hoče dobro stati, in res, zgodilo se mu je. To se pa vselej ne dogaja. Moč, ktero ima duh nad sreem, je nedvojbeno velika, ali to dušno moč zamore se tako ojačiti, da ona fizične moči popolnoma zmaga. Pripoveduje se o Muley-Moluc-u, vojvodi zamorcev, da so se njegova krđela bojevala baš takrat s Portugalcji, ko je on na smrt bolan ležal v postelji. Vstavi iz postelje v najhujšem ognjenem boji, spravi zopet v red svoja krđela, zmaga sovražnike in kmalu potem pa umre.

Volja in krepkost v odloki podaja človeku moč, da napravi in da izgovori vse, kar bi je v glavo vtepel, da napravi, ali pa, kar da hoče in mora postati. Pripoveduje se o necem mizarji, da je kaj pomljivo strugal klop v magistratnej dvorani in da je, poprašan, zakaj tako dela, odgovoril: „zato, ker hočem napraviti klop prikladno in lepo za tistikrat, ko bodem na njej sam sedel.“ In glej čudo, ali bolje rečeno, krepkost v odloki, oni isti mizar je pozneje na istoj klopi sedel kakor magistratni svetnik.

Vsaki od nas čuti v sebi praktično resnico, da si zamore sam izbrati dobro ali zlo, vsaki ve in zna, da neje slanka vržena v tekočo vodo, ki bi imela kazati, kamo voda teče, ampak vsaki sam uvidi in pozna, da ima v sebi vse moči plavarja in da zamore, kakor sam hoče, ravnati neodvisno življenja svojo pot. Mi čutimo in spoznamo, da nas k našim dejanjem ne veže nikakoršna čarodejna moč. Ako bi drugače mislili, bi v nas morali otrpeti čuti za vsa hlepenja po dobrem in lepem. Naše gospodarenje, naše obnašanje v javnem življenji, naša domača pravila, naše društvene ustanove in naše javne naredbe, vse to je utrjeno in se opira na praktično prepričanje, da je volja svobodna. Da neje tega, kje bi bila odgovornost? Kaj bi pomagalo učenje, svarenje, svetovanje in vse podučevanje? V vsakem hipu našega življenja kriči v nas vest, da je naša volja svobodna; in to je jedino, kar je prav naše. Naše navade in naše skušnjave ne gospoduju nad nami, temuč mi vladamo z njimi. Tudi če popuščamo, vest nam poreče, da se lahko upiramo, ako le hočemo.

Lamenais je rekel nekđaj necemu omahljivemu mladenču: „vi ste sedaj v starosti, v ktere se morate odločiti; ako bodete odlašali, stekali bodete v jami, ktero si sami izkopljete in ne bodete mogli iz nje zlesti. Najleže se v nas volja pozgubi. Naučite se tedaj, da bodete v vseh zadevah pogumen in srčen;

LISTEK.

Dr. Lavrič

pervi učitelj slovenske deklamatorike.

Ko se je Lavrič na graškem vseučilišči šolal, spoznal je, da je za njegovo juridiško prihodnost neobhodno potrebno govornišvo. Poprijel se je torej marljivo te umetnosti, hodil je poslušat najboljše govornike k sodnijskim obravnavam in v gledališče, učil se je iz knjig govorniških pravil in se v kratkem času tako izuril, v tej stroki, da je mogel pri nastopu svoje službe z najboljim uspehom pred občinstvom govoriti. In ker je vedel, da mu bode treba najbolj s priprostim ljudstvom občevati, nij se toliko uril v visokem parlamentarnem govorništvu, nego prizadeval se je bolj prisvojiti si način, kako bi mogel najbolj na počasneje mišljenje priprostega ljudstva uplivati. In da se mu je to posrečilo, pokazal je z brezštevilnimi svojimi govori po raznih čitalnicah, na taborih in v ožih krogih.

Svoje pravo delovanje za narod je pričel Lavrič za časa svojega bivanja v Tolminu 1850 — 1865. Iz početka te dobe živel je v Tolminu tudi P. Kozler, a vendar so bile narodnjakom roke zavezane zaradi nastopne reakcije. Še le po letu 1861 moglo se je

narodnostno gibanje zopet ojačiti. Pervi nasledek tega je bilo ustanovljenje tolminske čitalnice po d.r. Lavriču, 21. februarija 1865. To je bila druga čitalnica na Slovenskem in prva na Goriškem (v pomenu sedanjih čitalnic). In ker imajo čitalnice namen ne le domačega berila preskerbeti, nego tudi veselice petjem, deklamovanjem in igranjem priredovati vzel je vendar petje izvrstno presojevati in pevce na storjenje napake opozorovati. V prvi versti pa je skrbel, da bi se pri veselich dobro deklamovalo in pravilno igralo. Zato je ustanovil nekako deklamatoriško šolo, t. j. zbral je talentirane mladenče in može okoli sebe in je počasi učil, kako naj praviloma besede izgovarjajo, kako naj poudarjajo, kje naj pavze delajo, kako naj glas spreminjajo in kako naj z ostalim telesom krilijo ali kretajo (agirajo). Uspeh Lavričevega truda nij izostal in skoro so začele veselice tolminske čitalnice po svojjej pravilnej in umetnej izpeljavi sloveti. Pri zboru kmetijskega društva goriškega v Tolminu 21. septembra 1863 nastopil je Lavrič pervikrat pred večim številom slovenskih kmetov, katerim je v svojem govoru izvrstno znal razložiti pomen onega zbora in pretolmačiti, kar so neslovenski odborniki v kmetom nerazumljivem jeziku govorili.

Kar je Lavrič v Tolminu začel, to je v Ajdovščini nadaljeval in o priložnostih tudi po drugih čitalnicah vpeljeval. Najvažneje pa je bilo njegovo podučevanje slovenske deklamatorike v Gorici. Skoro

po tem, ko se je bil v to mesto preselil, napovedal je bil prvo svoje predavanje v deklamatoriki. 5. junija 1869 ob šesti uri zvečer zbere se precejšnje število goriških dijakov, pa tudi več drugih slovenskih rodoljubov v prostorih goriške čitalnice (takrat v semeniških ulicah). D.r. Lavrič pozdravi zbrane v imenu muze Polypheme in pričue svoje jako razumljivo in interesantno podučevanje. V kratkem času je svoje učence toliko izuril, da je bila že prva javna preskušnja iz deklamatorike združena z besedo 28. avgusta v goriške čitalnici. Najbolje se je bil takrat obnesel sedmošolec G. iz deklamacije „povodnjega moža.“

Ta uspeh je Lavriča tako navdušil, da je začel s početkom prihodnjega šolskega leta še z večim veseljem podučevanje v deklamatoriki nadaljevati. Prosil je vodstvo verdenberškega semenišča, naj bi puščalo tudi svoje gojence k predavanjem, a to mu nij dovolilo. Pa tudi gimnazijalci neso dolgo tega poduka uživali. 11. decembra pokliče vodja Schaffenhauer vse Lavričeve poslušalce k sebi, se jim iz početka prilizuje in hlini ter hvali njih ukaželjnost, a nazadnič jim naravnost prepove k deklamatoriki hoditi, rekoč, da on nema oblasti tega obiskovanja dovoliti. Pogumnejši izmed dijakov so sicer skušali vodjo pregovoriti in preprosi, a bilo je vse zastoj. Lavrič, ki je čutil, kaka krivica se mu godi in da so ga le gerdi jeziki očrnili, da mladino pohujšuje se obrne na šolsko svetovalstvo goriško, naj mu dovolijo še na dalje sloven-

ustanovite si svoje življenje in ne dajte se više simo i tamo premetati in zibati, kakor se zagiblje trepetlikino pero pri najmenjšem vetrovem pihu."

Buxton je bil prepričan, da mladenec zamore to postati, kar le hoče, da se le krepko zakaj odloči in da se drži stanovitno odločbe. Za to je tudi pisal tako le svojemu sinu: "Ti si sedaj dosegel ono starost, v kateri se mora obrniti ali na desno, ali na levo. Ako ne pokažeš sedaj srčnosti in kreposti svojega duha, padeš v lenobo in zadobodeš vse navede in ves značaj mladenca potepuha in nepotrebnika, in če se zapleteš v take grehe, se jih težko kedaj več znebiš. Jaz sem popolnoma prepričan, da zamore mladenec to postati, kar sam hoče. Tako je bilo z mano. Srečo svojo in uspehe svoje moram pripisati svojim krepkim sklepom, ktere sem storil v tvojih letih. Ker volja nej družega nego stanovitnost in stalnost, je jasno, da vse odvisi od tega, kako se to voljo vodi. Ako je volje smer in cilj le uživanje telesnega veselja, postane močna volja pravi vrag, ki si um v robstvo podvrže; ako je pa volje smer in cilj k dobremu, postane ista volja kraljica, ki vlada z našimi duševnimi močmi in s temi nas pelje k največjemu razvitku, ki je pri človeškem rodu mogoč.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz goriške okolice 6. marcija (Izv. dop.) Zakaj naša vinorejska dotična društva kimajo? Ker ste o tej stvari v št. 8 in 9. Soče dve opazki to reč zbudile, zdi se mi nujno potrebno v tem oziru napredek javno dramiti. Sproženo misel, med prostim ljudstvom po kronovini vinorejska društva snovati, je inteligentni del naroda radostno pozdravil; in pa ta mah so se ustanovila štiri društva z vladno podporo kletarskega orodja, in naloge: sleherno leto o porabi orodja vladi poročati.

O delovanju teh družeb v teku štirih let je narodu toliko znano, kot nič. Sicer slovi Dornb. društvo kot delavno, in gotovo je tudi moralo kaj delovati, ker je na edino to društvo V. c. k. ministerstvo svojo pozornost obrnilo obljubivši mu petsto gold. denarne subvencije. Nastane torej vprašanje, kje tiči vzrok, da Briško društvo, kojemu je ravnateljstvo kmetijskega društva iz Gorice naj bližej, kojemu, če se ne motim, celó predseduje, Dornberskem delovanje zanikuje, lastno tiho delovanje pa hvali. Nočem misliti da bi opazka iz S. Maura, ali iz Dornberga na nelojalnost merila, temuč sodim, da jo je domoljubnost vzbudila, naravno napredek in delovanje na beli dan klicati. V delokrog teh društev se danes tudi ne spuščam, ker pričakujem pojasnila od samih družeb, ali udov, objektivno torej ostanem le pri javnem mnenju.

Osnovatelj vinorejskih družeb je res zdravo seme in pravo sredstvo vinorejcem dejansko odkazal, nepreviden je pa bil, ko ni vedel, da zdravo seme zna na mnogotera zemljišča pasti, da mlada setev se mora tudi varovati, pleti, in o suši zalivati, drugače jo ternje zaduši ali ptički odneso ali suša zaduši. Osnovati, dobra sredstva priporočati in nasvete staviti, zna marsikdo, a za izdatno izpeljavo, sredstvom živeli vdihniti, k temu je treba više modrosti in srčnosti. Nadzornik bi bil moral vedeti in poznati ljudstvo, kojemu ima društvo koristiti, da se bode naravno svojih tam deržalo, in podedovanih slabih šeg že iz spoštovanja do staršev težko iznebil.

Kdo se n. pr. ne spominja odprtij čitalnic po Goriškem? nemškutarji so se početju posmehovali, mladi pa z glavami majali. Sprožitelj so vse te in

druge zaproke dobro poznali, pazili so torej nad početjem, kot orel nad mladiči. Koder se je prepir vrnil, prisopihal je koj slavni ranjki Oče (bodi mu zemljica rahla!), bobnala je Soča. Ni bilo delavnih moči tu pa tam, prišle so iz centra, ni bilo veselja ne življenja, pridržali so mladi Slovenci, napolnivi dvorane in izpraznivi žepe na altar domovine. Po tej poti, po teh žrtvah Mladoslavcev iz Gorice, se je zaostala setev na stotero povečala.

Kaj so pa učinili organski faktorji iz centra kmetijskega društva za osnovana vinorejska društva, kako bobna „Gosp. List“ na deželi? toda Dornberg za Pevmski napredek ne ve. Dobro jo je uspehu vinorejskih družeb nek sosedni strokovnjak zasolil, rekoč: kaj bodejo nek nevedenci s kletarskim orodjem počeli? kisto repo v bedu je stavili. Gotovo je edino naravno sredstvo le šola, brez vednosti ni stalnega napredka; a čas šolanja je počasen; Nemci severnih krajev so nam ga na sto let iz Petevtom pieračunili, torej smo siljeni društvenimi močmi zaostalo nujno nadomestiti, kar se pa da le tedaj ugodno doseči, ako osnovatelji družeb od glave do pete vsa početja modro nadzorujejo, jih se svojimi nasveti podpirajo, jim tudi dejansko kažejo, kako imajo to ali ono početi, sploh oni morajo, kakor Lah pravi: masticare il zucchero ai malati. Evo! glavni vzrok kimanja vinorejskih društev.

Iz Cerknega, 11. marcija. (Izv. dop.) Nepričakovana vest o dr. Lavričevi smrti našla je tudi pri nas tužen odmev in marsikatera solza se je strnila v spomin blazega, rodoljubnega moža in skrbnega očeta naše čitalnice. Ni ga žalibog mej nami, a spomin njegov bode ostal neizbrisljiv v naših srcih!

Ljubezen do svojega domačega gnezda sili nas odgovoriti na dopis iz Cerknega 20. febr. Ne vemo, ali je hotel dopisnik satirično ali ironično o Cerklijanih pisati. No, 20. febr. je bil še pust i v pustu si marsikako smešnico lahko dopustimo; ali oni spis je bil spisan v nekem čudnem, neprebavljivem resnem stilu, da ne moremo o njem molčati.

Vemo g. dopisnik, da so Vam tukajšne razmere do čistega znane, a da v kljub temu o našem okraji, kateri Vas se svojo neumnostjo in zaostalostjo od 100 let morda še redi, tako pretirano i poniževalno pisarite — se nam zdi vsaj nevhvaležno, da ne rabimo ostrejšega izraza. Ko bi mi v najboljši letini komaj za pol leta živeča pridelali itd., Vas zagotavljam, da bi ne bili niti Vi v Cerknem, niti Vaš dopis v „Soči“; cel okraj bi ječal pod težo sekvestrov i Cerkno bi se ne moglo kot najrednejši davkoplačevalni okraj na Primorskem ponašati! Ako bi mi pravi vrednosti v tem obziru toliko pretiranega dodali, kolika ste Vi odvzeli, bi bil cerkljanski okraj brez dvoma najrodovitnejši v Avstriji, ako ne celó obljubljena dežela 19. stoletja.

Čudno i nečudno se Vam dozdeva, da je pri nas vse draže, kakor drugod, a nam se to ne zdi tako čudno in vzvišeno. Ako k številu 3 še 1 pristavimo, bi to tedaj ne bilo 4? Enako z Vašim cenikom! Bili bi Vi navedli ceno, kakoršna je v resnici, bi se Vam ne bi bilo treba veliko čuditi in o njej spodtikati se.

Da naše prejšnje i sedanje zaslužne učitelje, trdeč, da je naše splošno kmetijstvo še na tisti stopinji, kakor pred 100 leti tako ostro obsojate, je neodpustljivo; mi bi se tega ne predrznili storiti, nego bi to rajše našim dosedanjim žalostnim razmeram podtikali.

Konečno pa Vam svetujemo, g. dopisnik, mesto tako-le prozaične, natančne cenike o kafetu, sladkorji itd. sestavljati — rajše o narodnih stvarih kaj poročati, a s prošnjo tudi teh ne pretirati!

Več rodoljubov.

ške dijake v deklamatoriki podučevati. Svetovalstvo je njegovo prošnjo v začetku januarja 1870 povoljno rešilo in zraven gimnazialnemu vodji zapovedalo, naj odkáže Lavriču posebno sobo v gimnazijskem poslopju, v katerem bode za naprej deklamatoriko pod vodjnim nadzorstvom predavati smel. In 6. januarja je začel Lavrič zopet svoja predavanja, katerih so se vodja, in tudi drugi profesorji, večkrat udeleževali. Učil je brezplačno, zvečer pri luči, katero je sam plačeval.

Uspeh tega leta je bil še sijajnejši, nego prejšnjega in 13. avgusta je bila zopet javna preskušnja. V pričo vodje, več profesorjev in nekterih drugih gospodov deklamovalo je pet dijakov z izvrstnim uspehom. Med temi je bil tudi en Nemec, baron S. in šestdesolec L. je deklamoval en kor Ilijadinega speva. Enako je podučeval Lavrič tudi v šolskem letu 1870/71 in 1871/72. 13. novembra 1871 se je zbralo v stanovanji njegovem okoli 20 dijakov, ki so obljubili, da se bodo redno udeleževali njegovih predavanj o deklamatoriki. Poudarjal je, da naj se trudijo našim nasprotnikom dokazati, da je naš jezik zares lep in za kaj več, nego za hlev, kakor je ravno takrat „L'Isone“ Slovincem očital. In res, redno podučevanje po dvakrat na teden se je skoro zopet pričelo. Učenci so se razdelili na več odsekov in vsak odsek se je posebej uril in pripravil za kako deklamacijo v pričo Lavriča, ki je potem še le vse napake popravil in pomanjkljivosti zboljšal. A to je trajalo zopet le ma-

lo časa. Že 19. decembra dobi Lavrič od šolskega sveta pismo, v katerem se mu izreka zahvala za dosedanje podučevanje slovenskih dijakov v deklamatoriki in se mu ob enem naznani, da ne sme več učiti „wegen Schwächung der Auctorität des Lehrkörpers!“ Ta „Lehrkörper“ je bil že prejšnje leto sklenil prositi šolsko svetovalstvo, naj prepove Lavriču učiti deklamatoriko, ker je mislil da šunta nekatero uporne dijake zoper profesorje! Ta gerda obrekovanja čistega in poštenega značaja prihajala so od goriškega Slovenca, ki še sedaj ne daja miru Lavričevemu prahu. Njemu se morajo mnogo slovenski dijaki zahvaliti!

Lavrič je sicer rekuriral na ministersvo, a ta rekurs je bil zaveržen. 8. januarja 1872 mu pošljejo dijaki zahvalnico za njegov trud, ter mu obljubijo napredovati po poti, katero jim je on pokazal in zvesto spoštovati njegove nauke. Blagi mož je bil jako vesel in dovolil nekaterim najmarljivejšim učencem, da so njem deklamovati.

Lavrič je bil z dušo in telesom deklamator. Nič ga nij bolj veselilo, nego dobra deklamacija. Glavna knjiga, po kateri je on svoja predavanja uravnal, bil je Fricke. Toda Lavrič je deklamatorična pravila samostojno in slovenskemu jeziku primerno uredil. Pazil je zlasti za čisto izgovarjenje besedij in na pravilen, lepoglasen jezik, katerega je svojim učencem vedno priporočal. Toda Lavrič nij učil le deklamatorike v ožem pomenu, nego estetik sploh, zlasti pa

Iz Trsta, 21. marcija. (Izv. dop.) Kakor obče uže znano, bil je 10. marcija Ljubobratič pri Vinjanji s svojo suito na nekako poseben način od avstrijskih vojakov vjet; ter, najprej v Imosko i potem v Splet odpeljan. Na potu do Spleta, kakor v Spletu je tolikanj ljudstva od vseh strani privrelo Ljubobratiča i njegove sodruge pozdravljati, da je ministerstvo boječ se še večih demonstracij sklenilo, takoj vse ujetnike v Trst odvesti, ter na razne kraje jih internirati.

Vsled tega je parobrod „Mesina“ na kojim so ujetniki imeli v Zaro odpeljati se, mesto v Zaro v Trst krenil, kamor je zaradi slabega vremena še le 18. marcija popoldne došel.

Na molo „San Carlo“ je ta dan velika množica ljudstva ujetnike pričakovala, i mnogo mnogo lepih boquetov bilo je videti tam, gotovo vsi namenjeni ujetnikom v dar; a stari pregovor: „Človek misli, Bog pa obrne“ vršil se je ta dan, samo en malo predru-gačen, to je, da ljudstvo je mislilo, a vlada pak obrnila, kajti mesto da bi bil parobrod, kakor vsi drugi do molo san Carlo došel, ter tamkaj svoje popotnike izkrcal, je policija zaukazala, da mora pri Miramaru ustaviti ter višjega povelja počakati. I tako je bilo: parobrod Mesina ustavil se je na zaukazanem mestu, in čakal, da je došel mali parobrodič, koji je ujetnike prevzel, odpeljal i na molo Giuseppina pri novim kolodvoru na suho postavil.

Od tod so bili ujetniki takoj na postajo odpeljani, kjer so imeli prvi poštni vlak, koji proti severu odide, počakati, a program policije je bil tu prekrižan; kajti ona misleč, da s tem manevrom je ljudstvo varala ter demonstracijo odstranila, se je sama varala, ker ljudstvo je brzo celo stvar izvedelo in se kakor lavina proti kolodvoru obrnilo, tamkaj se silo na postajo udrla i tako do ujetnikov prišlo; Ljubobratiču je bil zadnji velikanski bouquet naklonjen, njegova supruga i gospodična Markus pak so popolnoma s šopkami obsute bile.

Vladni organi videč, da tu nastaja velika demonstracija, so ujetnike s prvim tovornim vlakom, koji proti severu odide, v Nabrežino poslali; da tamkaj poštni vlak počakajo; češ tamkaj vendar ne bode več demonstracij. A tudi tu so se varali; kajti več ekipaž je iz Trsta došlo, ter krasni lavorov venec Ljubobratiču prineslo in z okolice so zavedni Slovenci privreli junaka jugoslovanskega pozdravljati.

Na večer dojde poštni vlak, s kojim bi moral odpotovati, a Ljubobratič pravi: „ja neču ič, varall ste me v Zadri, varali v Trstu a sad ne dadem više se varati“ — vlak je odlazil, a brez njega. Njegova žena je potem na cesarja v Beč brzojavila — „prosim pravice, ne milosti, kajti moj soprug i drugovi ujeti so bili na turških tleh.“

Društvo došlih gostov iz Trsta, kakor iz okolice bilo je celo noč z Ljubobratičem skupaj, i marsikaka krepka beseda, koja papirju zaupati ne morem, se je tu slišala. Drugo jutro, ko se je bližal čas odhoda vlaka, ga vnovič komisar, koji ga je spremljal, naprosi, naj ide v vagon; a zastoj „ja ne idem“ bil je odgovor. Komisar na to pokliče svoje pomagače ter ga pusti s stolom vred v voz prinesiti, — dosegel je, kar je nameraval: „konstatirati, da ga s silo tirajo; ako-ravno ni avstrijski podanik, nego Srb“. Lokomotiva je zazvižgala ter ga, kakor pravijo, v Linz odpeljala, kjer bode interniran čas imel premišljevat i Andrassijevo politiko, ki je prav Ljubobratiča izvolila za dolaz resnega miroljuba i prijateljsva s Turki.

Tržaška demonstracija pa, katere se je vdeležilo čez 8000 ljudi, Slovincv i Italijanov je znamenje časa!

V Ljubljani 20. sušca. (Javna predavanja. — Naši Abderiti. — Varia.) Nov napredek! Gospoda

lepo vedenje v društvu. Iz tega obzira je bilo za dijake, ki le malo v omikane kroge zahajajo in po dovršenej gimnaziji komaj lep poklon narediti znajo, občevanje z Lavričem prevažno i njegovo odstranjenje od učenja deklamatorike dvakrat napačno. Vedno in povsod je poudarjal lepoto, kazal je zlasti lepoto v prirodi. Opominjal je večkrat svoje učence, naj potujejo v večja mesta, zlasti v Benetke i druga italijanska mesta.

Tako nij bil Lavrič le politik i izbujevalec svojega naroda, nego tudi umetnik, ki ga je skušal za vse lepo i dobro užgati i njegovo srce poblažiti, da se lahko s ponosom pred svetom pokaže.

Seme, katerega je Lavrič v Goriči zasejal, je že kali pognalo, in začelo zeleneti in v klasje iti. Njegovi učenci so se razkropili po vseh delih Slovenije, se producirajo pri čitalniških veselicah i delajo Lavričevemu imenu čast. Tudi na Dunaji i v Gradcu so se njegovi učenci pri dijaških zabavah častno obnesli i mnogo pohvale sprejeli. Po teh učencih bode Lavričev duh še dolgo živel med slovenskim narodom i sad njegovega podučevanja okusili bodo še naši potomci, ko bode govornišvo med nami se bolj gojeno, nego dandanes. Dolžnost Lavričevih učencev je, da spoluijo, kar so mu obljubili, da gojijo njegovo najljubšo umetnost i da po tej delujejo na povzdigo slovenskega naroda.

En Lavričev učenec.

profesorja Šuklje in Wiethaler in g. drd. Ivan Tavčar so se združili ter so osnovali v ljubljanskej čitalnici popularno znanstvena predavanja, ki bodo tri nedelje zaporedoma, vselej ob 11. dop., „Narodnejšoli“ na horist. Včeraj je prof. Šuklje prav dobro govoril o devici orleanskej; prihodnjo nedeljo bode predaval g. Tavčar o ženstvu v slovenskej narodnej poeziji in v nedeljo teden nas popelje prof. Wiethaler na tri dni v stari — Rim. Poslušalcev je bilo včeraj okoli 250. Lehko bi jih bilo več. Pogrešal sem mnogo takih, ki pred pustom v čitalnici „zvonec nosijo“ — da po noviške povem. A kaj hočete? Saj se še mej izobraženimi narodnjaki(?) nahaja mnogo takih filistrov, ki se jim škoda zdi podariti en forint „Narodnejšoli“ izgovarjaje se, da sami sebi napravijo za ta denar lahko — 10 predavanj! A nikogar nij, da bi jih za jezik prijel!

Nemškutarji so prav ob tistem času napravili nemška predavanja v realnej telovadnici na korist „Schulpfennigu“. Mislili so, da bodo s tem nam skatili veselje in zaprečilo dober uspeh, a zmotili so se ti vrli očanci. Dasiiravno so dobro agitovali in celo po šolah svojo oblast zlorabili, vendar nijso spravili več poslušalcev skupaj nego mi. In šolska mladina jih uže celo nij hotela umeti in ubogati.

Po vseh večjih in manjih mestih imajo navadno mestni očetje hvale vredno skrb za to, da se napravljajo novi blažni javni vrtje ali da se nasajajo lepi zeleni drevoredi. Tudi v Ljubljani dobomo nov drevored ob Ljubljani na Bregu. To je lepo! A srce boli človeka, videčega, kako samovoljno in barbarično dela naš mestni zbor s starejšimi drevoredi. Kedor je bil kedaj po letu v Ljubljani, gotovo nij mogel pohvaliti prelepega, dolgega, hladnega in senčnatega Lattermanovega drevoreda! In glejte — položili so sekiro nanj! Uničiti hoté najlepšo krasoto in lepoto deviške bele Ljubljane! Uže pred dvema letoma so zazidali spodnji konec tega drevoreda, ki je po pravici pravi ponos našega mesta! Poruvali so kakih 10 dreves iz njega! Pozneje so hoteli celo novo učiteljske ob njem zidati! In ta barbarična — nevarnost še nij s cela odstranjena! Zdaj se čuje, da hoté naši modri Abderiti potegniti veliko vožno cesto tržaško preko Lattermanovega drevoreda naravnost proti evangelskej cerkvi! Človek se mora res kar za glavo prijeti, ko vidi, da je kaj takega mogoče dan danes učiniti! A lovorjevi venci tega barbarskega čina našim Abderitom nijso dali mirnega spanja in pokoja! Posekali so tudi jagajetov drevored ob izjanski cesti! Tudi to jim nij bilo še dosta! Te dni so na javni dražbi prodali jagajetov drevored na dunajske cesti do sv. Kristofa. Nekoliko dreves so uže podrli! In celo za šolami bodo nekaj lip in kostanjev poruvali! Izvrstno, vrla gospoda! izvrstno! Golovec z borovci zasajate, senčnate drevoreda pa črtate! in izsekavate. Zaslužena slava vam ne vdiče. Še poznim vnukom vas bode slavil — kras okoli bele Ljubljane!

Naš kuez in škof dr. Pogačar je te dni prišel v deželni zbor. Radovednim ljudem morem ustreči z novico, da je po slovensko storil svojo obljubo. Usel se je mej poslanca Gariboldija in Murnika, v središče, kder se Slovenci nehavajo in nemškutarji začenjajo.

Variatio delectat! si mislijo menda tudi na nebu. Imeli smo nekoliko lepih pomladanskih dnij, videli uže tu pa tam kakega metulja, utrgali uže kako pomladansko cvetlico, tudi ščinkovci in skrjanci so se uže glasili, a v soboto nam na enkrat zapade pol črevlja debel sneg vse pomladansko veselje! Še do danes se nij ujasnilo. Stari pregovor, da sušec z repom vije, se je tudi letos uresničil.

Se nekaj! Moji dopisi v Vaši „Soči“ — nijso moji. Vsaj takih kozlov Vam jaz ne pošiljam v svojih pismih, kakor se navadno pasó po mojih tiskanih dopisih. Te imejte vi na svojej grešnej uradniškej duši! Dixi!

Na Dunaji, 21. marcija. (Izv. dop.). Spodobnejšim peresom prepustivši žalostinke peti o dr. Lavriču naj omenjam samo to, da je tudi dunajske Slovence njegova smrt nenavadno osupnila. Tukajšnja mladina bi bila rada kot svojemu častnemu udu venec ali vsaj sočutje izrazajó telegram poslala, toda poročilo ob njegovi smrti došlo jej je prepozno. Zato je pa po tem sklicala občni shod „Slovenije“, g. Kr. je primerno zasluže ranjcega našteval, in društveni člani so se, če uže drugače ne morejo slaviti svojega moža, vsaj čestno zavezali, da bodo ob počitnicah mej narodom besede na Lavričevo čast snovali in pri tej priliki za spominke pobirali *). Danes tudi lahko zabilježim, da je bil dr. Lavrič dunajski mladini edini vzor slovenskih politikov in da se nij ob času njegovega imenovanja za častnega uda dunajske „Slovenije“ l. 1873 niti en protiven glas čul, akopram nij bilo tedaj nasprotovanje čisto nič nenavadnega.

Vsled Tovačovskega smrti mislilo se je vedno,

da slovansko pevsko društvo na Dunaji popolnoma zamré, kajti ranjki je bil res duša vsega necenega podvzetja. A društvo vendar prav vrlo napreduje in šteje prav mnogo družabnikov vseh slovanskih panog. Danes, v torek, bode velika beseda v „Gartenbaugesellschaft“, pri kateri se bode čul tudi slovenski „kdo je mar?“ Sole je prevzel pevec iz dunajske opere, g. Sommer, Slovenec, iz štajarskega doma. Obetamo si prav lep in vesel večer in mnoge odlične slovanske gospode. — Sedaj imamo v dvornem gledišči italijansko opero; poslušalcev je sicer še precej, a vendar ne toliko, kolikor si jih je vodstvo nadejalo; vstopnina je vendar malo previsoka. Iz začetka je bilo pri teh operah to smešno, da je zbor vedno nemški pel in tudi nekateri pevci z glavnimi vlogami kakor Hablavetz. Sedaj se je tudi zbor italijansčini vdal. Specifično italijanske opere, in to so navadno take, katerih nij Dunaj še nič ali malo slišal, vlečejo najboljše na se; v tem ko so „Hugenotti“ veliko bolje dopadali preje z domačimi močmi, nego sedaj z italijanskimi. Naj znamenitejša dunajska kritika, prof. Hanslick in Ambroz, sta popolnoma zoper petje v italij. jeziku vsake take opere, katero je Dunaj uže v nemškem jeziku čul. — Kakor navadno vršile so se tudi letos v tem mesecu volitve za mestno starešinstvo. Dunajskega občinstva, ki je bilo vselej šteto mej najbolj zrelo in najbolj zavedno svojih pravic, polastila se je letos nenavadna lethargija. Komaj vsaki četrti mož se je volitve udeležil. Tudi letos so demokrati zopet nekaj sedežev izgubili in vse kaže, da Dunajčan nij več prijatelj prazni frazi.

Moje vesti o dunajskem novinarstvu so se vresničile. Novi Fremdenblatt in Wahrheit sta izginila, na niti visiti madjarska „Tagespresse“ in pa „Deutsche Zeitung.“ Ne vem, ali bodeti zelenja dočakali. Oficijozni list Montags-Revue, bode nehal; Klapp nijma nobene podpore več od vlade, ker je v „Gartenlaube“ tako netaktno proti avstrijski hiši pisal. Kmalu bode tedaj popolnoma „Jurnalistenkrach“! Od česa bodo ti ljudje se živili, ljudje brez vsake omike in odgoje in oboroženi samo s židovsko nesramnostjo? — Lepo vreme imamo, veselje ga je! Dva dni uže snežuje, kakor o božičih. Naše gospe, ki so si bile uže spamladne trakove razobesile, iščejo si sopet zimskih kozuhov, če jih nijso uže zastavile.

Politični pregled.

V Gorici 23. marcija 1876.

Kam je prišlo politično življenje v Avstriji, kedó se več briga za dež. zборе? Tako se poprašujejo politikarji po veliki Avstriji. Deželni zbori so prišli ob vso veljavo od kar so vpejlane direktne volitve, s tem pa je začelo tudi pešati ustavno življenje. Naši deželni zbori nijmajo več skoro nobene inicijative; naši poslanci so postali skoró to, kar so bili „rudečefrakarji“ pred 100 leti. Zatorej pa tudi vidimo, da se prav malo zmenijo za deželnozborna opravila, da so postali apatični. Kedo pa ne bi postal, če vidi, da so vsa prizadevanja zastonj, da nij mogoče ničesa skleniti, kar ministerstvo noče, da še tako potrebna postava gre v koš, če količkaj diši po samoupravi. Žalostno, pa resnično je, da naš dež. zbor bode letos morda v treh, šterih sejah omogel vse deželne zadeve. Če bode to tako šlo naprej, bode še prav teško najti zadostno število poslancev. To naše mnenje naslanja se posebno na dogodke v Tirolu in v Dalmaciji; tam in tu je bilo ministerstvo neprijetno primorano zaključiti dež. zbora, kajti večina poslancev tu in tam naveličala se je služiti sistemu, ki je pogubljen Avstriji. Tirolski poslanci so v protestu ministerstvu očitali celó postavolom in kedo jim more to mnenje temeljito ovreči? Če bo pa to stanje še dolgo trajalo, naveličali se bodo tudi nevladni poslanci drugih zborov in posnemati bodo začeli izgled Tirolcev in Dalmatincev. Ta pasivna opozicija pa se bode prenesla tudi v drž. zbor. Prav za to smemo uže danes računati na popolno naravni razpad sedajne sisteme. Naši notranji politiki popolnoma soglasno in vredno se pridružuje tudi naša zunanja politika.

Uže večkrat smo rekli, da Avstrija ima največji interes na jutrovem, to so priznale celó ustavoverne novine. Kako pa varuje grof Andrassy ta interes? Grof Andrassy je najbrže žrtev specifično madjarske politike in pa intrig severnih diplomatov. Avstrija je prevzela teško nalogo, pomiriti ustajo na Balkanu in v ustaških krajih upeljati turške reforme; s tem zgubila

bode vse simpatije pri Slovanih sploh in pri Srbih na Balkanu še posebno. Kar se Turku noče posrečiti, hoče opraviti Avstrija: zadušiti hoče ustajo in odtegniti pribeglim vsako podporo ter siliti jih, da se podajo sopet pod turški jarem.

Nehvaležna je resnično ta naloga, ki Avstriji jemlje simpatije in jo tira iz kroga njenih vitalnih koristi. Kedo ne bi danes spoznal, ko je znano, da so pruski in ruski oficirji kupili od enega naših oficirjev nekatere tajnosti naše vojske, da Andrassy hodi tisto pot, katero mu nasvetujejo neprijatelji Avstrije, ki se v pest smeja, ko vidijo da je Andrassy v zadregi in da mu prvi violin, katerega so mu oni v roke potisnili, nič prav ne poje. Ilustracija k tej politiki so zadnji dogodki v Dalmaciji: Andrassy sili pribegle Hercegovince, naj se podajo domu, da jim bo Sultan vso škodo povrnil in zunje skrbel po očetovsko; a pribegle reve se vijejo pod to silo in izjavljajo, da ne gredo brez orožja v gotovo smrt, da rajši lakote poginejo itd. In to trditev ilustrirali so dogodki, ki so to potrdili, kar so oni reveži izrekli v prošnji na našega cesarja, da jim dovoli še prebivati v Avstriji, kajti komaj so se nekateri ubežniki prikazali v Bosno, uže jih popade Turška druhal in pribiva jih živo na kol. To takih dogodkih je nemogoče Andrassiju, znebiti se pribeglih, če se pomisli, da včasih mora tudi diplomacija računati s človekoljubjem, z hmaniteto, posebno pa v sedajnjih časih.

Od druge strani hoče Andrassy zabraniti vsako pomoč ustašem, Rodiča pošlje v Cetinje in k vodjem ustašev z obljubami in se žuganjem, a vse zastonj: Nikita se zgovarja, da ne more nič storiti, še plahi Milan odgovori knezu Wrede-ju, da ne more dober stati za mir in ustaši odgovoré Andrassiju s slavno zmago pri Muratovici.

Andrassy zaukaže, da naj se vsak ustaš, ki prestopi avstrijsko mejo vjame in zapre, in da naj se nobenemu človeku ne dovoli prehoda v Bosno in Hercegovino.

Nek avstrijski oficir zvabi Ljubobratiča in njegovo spremstvo od svoje čete in mu, kakor pišejo listi, najbrže na turški zemlji napové da je jetnik. A kaj se zgodi? Po vsej Dalmaciji napravljalo je ljudstvo jetniku sijajne ovacije, in Ljubobratičevo neprostovoljno potovanje spremenilo se je v triumfalni sprevod na avstrijskih tleh. Ljubobratič protestuje proti ravnanju avstr. oficirja, češ, da ga je zvalil in prejel na turški zemlji. V Trstu ga je policija hotela na skritem peljati na kolodvor, a ljudstvo privre od vsih strani obsuje Ljubobratiča, ga vozi na rokah, kakor triumfatorja, mu siplje vence in šopke, pridere se silo na kolodvor in se vstavlja žandarmeriji, na kolodvoru ga pozdravlja z gromovitimi „živio“ in „evviva.“ Vsled tega je policija primorana Ljubobratiča s prvim tevozlakom odpeljati v Nabrežino, a tam se ponavljajo demonstracije, polno tržaških Srbov, Slovencev tržaških in okoličanov, mej njimi vrli Nabergoj prihité v Nabrežino in tam srčno pozdravljajo moža, ki se je boril za slovansko svobodo. Ljubobratiča se silo odpeljejo in v Ljubljani ga čaka vse polno ljudstva, ki ga demonstrativno pozdravlja s „živio“ in „živio.“ A policija ne pusti nobemu do Ljubobratiča, ampak odpelje ga na hitrem naprej v Linc. Ljubobratič je bil zadnji čas v ustaških krogih manj upliven in manj važen, najbrže bi bil zgubil ves nimbus, ko ne bi sopet imeniten postal zaradi njegovega prisilenega potovanja v Linc. Vse te reči so se pa godile na avstrijskih tleh; avstrijski Slovani in Italijani so javno pokazali, da jim ne dopada Andrassi-jeva politika. Rus in Nemec imata svoje namere proti Avstriji, in igra za steno, ustaši nočejo priznati Andrassijevih reform, Črnogora in Srbija tudi ne, avstrijski Slovani so žaljeni in še Turk se jezi čez Andrassijevo politiko. Naj potem sodi vsak tudi manj zrel politikar, koliko uspeha more imeti taka politika.

Mej Srbijo in Črnogoro je bila nekda te dni sklenjena pogodba, za zvezo v vojski proti Turčinu, sliši se, da Srbija pošlje Ristića v Ca-

*) Črtati, ausroden na Tolmuskem znana beseda.

*) Krasna ideja: s tem bo naša mladina resnično čestila spomin ranjcega na najlepši način. Naj nobeden ne pozabi obljube.

rigrad, da stavi zadnje pogoje za mir ali vojsko. Obe jugoslovanski državi sti pripravljene za vojsko, tako se tudi pripravlja Rumunija. V kratkem bomo torej slišali ob odličnih činih na Balkanu.

Italijansko ministerstvo je padlo, poslanec Depretis je poklican, da sestavi novo ministerstvo.

Španski kralj je prišel se slovesnem sprevedom na čelu 25.000 vojakov v Madrid, kder ga je ljudstvo entuzijastično pozdravljalo.

Razne vesti.

Cesar je podaril za morsko kopel za uboge škrofolozne v Gradu sopet 300 gld.

Minister Depretis je prišel predvčeršnjem z namestnikom baronom Pino-am v Gorico. Namestnik se je včeraj vrnil v Trst; Depretis pa ostane v Gorici nekoliko dni in se bo deležil sej dež. zbora.

Imenovanje. G. Franc Vodopivec, c. k. nadučitelj, je postal okrajni šolski nadzornik za okraje: Gorica, Sežana in Tomin.

Nesreča. V Podgori je mati pustila otoka samega pri ognju, otrok se preveč približa ognju, kitlica se vname in otrok začne goreti; opeknel se je tako močno, da je precej vmrl. — Matere, bodite previdne!

Volitve v ljubljansko starešinstvo bodo 27. in 30. t. m.; v 3. razredu prodero prav gotovo narodnjaki. — Demonstracija ljubljaničev najčast je bira v Ljubljani velikanska; vladni listi jo zakrivajo, pa vse zastonj, saj še v Gradcu in na Dunaji so bili demonstracije.

Čitalnica v Kviškem bode imela 26. marcija svoj redni občni zbor, h kateremu vabi vse g. ude tukajšne čitalnice ODBOR.

Za Lavričev spominek so darovali. V Gorici II zbirka: Prof. Povše 3 gld.; J. Prinčič c. k. davk. nadzornik 5. gld.; A. Leban 5. gld. Dr. N. Tonkii 2. gld.; A. Zuijan 3 gl.; Perjevec 3 gld.; Kuralt 3 gld.; V. F. 3. gld.; N. N. 1. gold.; Furlani 2 gld.; Val. Vidic 5 gld.; Karol Karol Prinčič 2 gld.; Eržen 2. gld. F. F 2 gl.; Kotnik 2. gl.; Gruntar Ignacij 15. gld.

K pevskemu društvu „Slavec“ je pristopil kot ustanovnik p. n. g. Josip. Marušič, vodja v Gorici.

P. n. gg. odbornikom, poverjenikom in pevcem pevskega društva „Slavec.“ Odbor Slavec je v seji 28. februarja t. l. izvolil poseben odsek kateri ima preskrbeti vse potrebno za petje v cerkvi in pri koncertu 24. avgusta t. l. Za mašo se bodo razposlale giaske (note) precej, ko bodo določeni napravi došli.

Za koncert pa nasvetuje odsek kot nove točke: „Večer na Savi“ zbor Zajčev („Biserica“ str. 42*).

Bože živi! zbor Tovačovskijev) „Biserica“ str. 56** in

„Slavčev stopaj“ zbor Hribarjev.

Kdor nima omenjenih zborov, naj se blagovolno oberne do gosp. arhivarja, Fr. Videca v Gorici.

Prosi se tudi, ker še niso vsi g. g. poverjeniki „Biserice“ vezati poslali, da bi prav kmalo vse nevezane „Biserice“ nazaj poslali, ker bi se drugače lahko kaj izgubilo.

Kedaj in kje da bodo skupne skušnje, se bode o svojem času naznanilo.

Druga seja dež. zbora goriškega je danes ob 5 uri zvečer. Na dnevnem redu so sledeče točke: Poročilo dež. odbora zastran preuredbe pravil deželne kmet. šole; poročilo deželnega odbora zastran učiteljski pripravništv v Kopru; — poročilo dežel. odbora zaradi stavbenega reda za goriško mesto, poročila finančnega odbora o nekaterih proračunih in računskih sklepih deželnih zalogov; — poročilo pravnega odbora o prošnji cestnega odbora Cervinjankega, da se cesta od Strassolda proti Kastjonsu izbriše izmed skladišnih; poročila dežel. odbora o razdelitvi občinskih zemljišč Križkih — Velkožabejskih.

Italijanski poslanci so vsi v mestu, tudi minister De Pretis. Izmed Slovenskih pa manjkajo nekateri. Prav bi bilo, da bi se, posebno razprave vprašanja zastran kmetijske šole in koperske pripravništv vsi deležili. To so važne zadeve. —

Obširno poročilo o seji priobčimo prihodnjč.

*) Pri „Večer na Savi“ naj se Tenor I. str. 43 popravi: 1 linija, 7 takt d mesto c nad lah

3 „ 5 „ d „ es „ an

5 „ 8 „ f „ g „ se

** Pri „Bože živi“: 3 „ 6 „ e „ d „ tu

Pri sestavljanju partiture naj se pazi posebno na Ten. I. „pa nek briga spi.“

Krežma, o katerem so vsi časniki pisali, da je vmrl, je popolnoma ozdravil in je zdaj v Albanu na Rmiskem.

IZ ŠT. MAVRA. (Dalje). Naše vino- in sadjerejsko društvo vrlo napreduje. Vteku zadnjega leta je imelo tri občne zборе. Pri zadnjem zboru je bila soba, kjer zboruje „Soča“ napolnjena z udi; temu dokaz, da šteje društvo lepo število udov. (Dornberško jih ima brzo nekaj pod 16). V teku treh let sem zagotovljen, da poskoči število udov na tri sto, če ne še več, ako se bojo tako marljivo oglašali, kakor so se začeli v zadnjem času.

Veliko je koristilo društvu do sedaj Berdom s tem, da so posamezni udje toliko izgledno pravičnih vinogradov napravili. Pri njih napravi se je rabilo veliko delalcev, med temi tudi gospodarjev, koji so se navadili pravilno vrezati kolci, jih biljati, pravilno jih izkopavati in očistiti, pravilno regulati vinograd, zasaditi ga z biljati, pravilno jih obrezavati, okopavati, guojiti in pleti; pravilno obrezavati terte na rod, jih mandati in sploh pravilno sposobne napraviti jih za naj večjo množino lepega sladkega grozdja.

Kar je pa naj bolj karakteristično je to, da vse inostranske terte, dajajo vže v prvem rodu večje grozde in večjo množino, kakor popisujejo strokovnjaki, in kakor se vidi v naravni velikosti narisano. Temu bodi dokaz, da briska zemlja je sposobnejša za inostranske terte, kakor mnoga druga. — Prav ima torej naš narodni strokovnjak, da terdi: Brici so prvi poklicani določevati celej Avstriji vinsko ceno. Ah krasna naloga! Ne morem skoraj dalje; na misel so mi prišle ranjkega Dr. Lavriča besede.

Druzega danas ne moram več zapisati kakor to: Zakaj neki ni bilo pri goriškej vinskej razstavi družega. (G. vodjo Povše-ta izvzamem) nego nepozabljivega dra. Lavriča-a, ki je vsaki hip šel iz razstave iskral Buicev in jim je tako-le govoril z veliko sveto jeze: Zakajne: Razstavite svojih vin? Brici: Se bojimo, da vdobimo s tem sramoto in da denejo naša vina v naj zadnji red. Dr. Lavrič ravno zavoljo tega razpostavite jih, da boste vedeli, kaj jim manjka, da jih bote vedli potem za prihodno razstavo zboljšati, da bodo sposobna postavljena biti na prvo mesto. Napravite toraj koj vinorejsko društvo, kakor vam nasvetuje g. vodja Povše. In v tem hipu se je bilo vnelo v srečo dveh Bricev. In Brici so toraj prvi ustanovili in narodili vinorejsko društvo na Goriškem. (Dalje prihodnič).

A. F.

Poslanica.

IZ TRIBUŠE 20. marcija 1876. Dragi prijatelj Solkanec! — Lepo Ti imam naznaniti, katero je nek berač v naše bele hribe prinesel.

En stari berač prosí pri meni prenočišča. Jez mu ga dam in ga prvo vprašam, od kod da je. On mi pové, da je moj faran iz Solkanske županije, na kar ga jez pobaram: kaj novega v Solkanu? „Slabo se godi pri nas, ne sliši se družega, nego o pretepih mej fanti, tako da jih morajo c. k. žandarmi strahovati (domača straža nij zato); naš srenjski oče se malo briga za srenjske reči, njega je bovska Soča izmodnasanjeve dežele k nam privabila. Njegova desna roka je nekam okorna, kakor živali potrpežljive, katerih se mnogo nahaja v Gargarju in katerih ena je zasijala ono krv v našo srenjo. Naši možje, ki na priliko miši love, metle in skalabone za kratek čas de-

lajo in v krčmi pri boku najvažnejši reči sklepajo, so nam tudi vino in meso podražili, zdaj bo treba plačevati srenji tudi od domače kaplice in od mesa, in ubogi ljudje, ki imamo tudi usta po čez, bomo s tem veliko prikrajšani. Jez se beraču čudim in se koj zmislim, da sem v listu „Soča“ uže nekaj tacega čital.

Kedo pač pri Vas nosi zvonec zdaj

In sam obeša ga okol vratu,

Ne bode v Solkanu več miru

Dok veter ne pobriše smetlaj.

Pri nas nijsmo še tako daleč prišli; pa potpi predragi, na svetu vse mine

Juri Šinkovec.

Javna zahvala.

Podpisani, bivši čuvaj v ternovskem gozdu pri Gorici, je konec leta 1873 nevarno zbolel, tako da še zdaj iz sobe ne more.

Ker je bila ta služba le provisorična, tako je tudi plača v času njegove bolezni izostala, pa vendar vse ga ni zapustilo, prijatelji njegovi, ti so gg. uradniki in čuvaji ternovskega gozda, ga niso pozabili, ampak zdatno so ga denarno podpirali, za kar se jim iz dna svojega srca zahvaljuje in vošči, da bi nobenemu ne bilo treba zaradi bolezni miloščine sprejemati:

Bovec dne 18. marcija 1876.

Jožef Mihelič.

Stužnim srcem naznanjam vsem znancem in prijateljem, da je moja nepozabljiva soproga, Neža, 12. t. m. ob 7 uri zjutraj, po dolgi bolezni, v gospodu zaspala.

Ranjka je bila dobra gospodinja, skrbna mati in ljubeznjiva soproga. Zapustila je štiri še nedorasle otroke in mene, žalujočega soproga.

Zahvaljujem se vsem, ki so jo v tako velikem številu zadnji spremljali, posebno pa gosp. župniku na Šentviški gori, ki so bili v tako slabem vremenu prišli jo spremljat. Srčno hvalo izrekam tudi vrlim Pečincem, ki so jej nagrobnico peli. Na Ponikvah dne 15. sušeca 1876. Andrej Lapanja, župan.

Oznanilo.

Na društvenem vrtu vino- in sadjerejskega društva v Dornbergu je več tisoč požlahnenih sadnih dreves na prodaj in sicer po zelo nizki ceni od naj boljših plemen jabelk, hrušk, črešenj, breskev, marelic, mandelnjev, pitanih orehov, pitanega kostanja, in tudi veliko bilf žlahnih trtnih plemen. Naročila sprejema društveni predsednik g. J. Ganz v Dornbergu.

!! Od leta 1767 !!

Svetinja za napredek

Svetinja za zasluge

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar izdeljavec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani, priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potreščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamore en mož zviniti; dalje priporoča vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šraybe itd. itd.

Občnam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja

!! 14 svetinj !!